

Bosgroepen

Beheerrichtlijn Droog schraalland (N11.01)

Droog schraalland omvat open, droge, laagproductieve, kruidenrijke, grazige vegetaties op droge, lemige zandgronden, rivierduinen en op löss en kalk in het heuvelland. Het beheertype droog schraalland bestaat uit minimaal 60% lage grassen en kruiden met een hoog aandeel kortlevende soorten, en veel grassen en vlinderbloemigen. De structuur varieert van open en eenvoudig tot structuurrijke mozaïeken. Het voorkomen van struiken, ruigtes en zomen is van groot belang voor vlinders.

Instandhoudingsbeheer

- Maaien van droge schraallanden betreft het één keer per jaar afmaaien van het bovengrondse deel van de vegetatie, bij voorkeur eind augustus-begin september. Maai in principe niet met klepelmaaier maar met een schotelmaaier of messenbalk om hoge sterfte van fauna te voorkomen. Het maaisel wordt altijd goed afgevoerd.
- Er kan daarnaast sprake zijn van diverse vormen van begrazing afhankelijk van het type droog schraalland en de doelstelling, met maximaal 0,5 GVE/ha. Soms is gecontroleerde en tijdelijke drukbegrazing met schapen nodig. Dit kan een waardevolle beheermethode zijn voor kalkgraslanden en heischrale graslanden. Voorwaarde daarbij is dat deze maatregel op beperkte schaal wordt uitgevoerd. Daarbij moet goed verantwoord worden waar en hoeveel dagen drukbegrazing wordt ingezet. Een medewerker van de Bosgroep kan hierin adviseren.

- Wanneer de productiviteit van de vegetatie hoger is dan gewenst (meer dan 5 ton droge stof/ha) wordt met maaien aan het einde van de zomer te weinig biomassa afgevoerd en kan beter eerder worden gemaaid. Nadeel daarvan is weer dat de vegetatie te lang de winter in gaat en dat heeft een sterk negatief effect op de soortenrijkdom. Nabeweidings is dan zeer gewenst met maximaal 0,5 GVE/ha.
- Bij sterke verbossing en/of struweelvorming de bosopslag periodiek (eens in de 5 jaar) verwijderen
- Bemesten met ruige mest of kalk is niet toegestaan.

Kwaliteit verhogend beheer op standplaatsniveau

- Bij voorkeur maaien met een machine waarmee geen insecten en andere kleine fauna worden opgezogen.
- Jaarlijks op wisselende plekken 5-10 % van de oppervlakte niet maaien. Overweeg daarbij om sinusbeheer toe te passen. Daarbij wordt gewerkt met slingerende maaipaden en blijft per maaibeurt ca. 40% van de vegetatie staan. Het maaibeheer varieert in ruimte en tijd. Als resultaat ontstaat veel meer variatie in structuur en daarmee soorten, wat gunstig is voor de biodiversiteit.
- Verschraling van graslanden die vermist zijn door landbouwkundig gebruik, overstroming of stikstofdepositie.
- Geleidelijke overgangen creëren naar aangrenzende terreintypen, via bijvoorbeeld struweel.

- Bij verruiging kleinschalig plaggen of schrapen of intensiever maaien en afvoeren.

Kwaliteitsimpuls op landschapsniveau

- Het herstellen van de morfologische en hydrologische processen, bijvoorbeeld periodieke overstroming, kan van toepassing zijn.
- Het gebied kan worden versterkt door uitbreiding van de oppervlakte en/of door verbinding met schraallanden in de omgeving, bijvoorbeeld via wegbermen.

Signalen voor achteruitgang van de kwaliteit van het beheertype

- Afname van karakteristieke soorten zoals tandjesgras, borstelgras, tormentil, liggend walstro, gewone veldbies, hondsviooltje, pilzegge, heidezegge, struikhei, zandzegge, gelobde maanvaren, kleine schorseneer (zie voor overige soorten Index Natuur en Landschap).
- Sterke vervilting en toename van algemene mossen.
- Verruiging met gewone braam en grote brandnetel.

Waar zitten de kosten in

- Maaien en afvoeren.
- Begrazing binnen rasters/sloten.
- Onderhoud van aanwezige rasters.
- Verwijderen van ongewenste vegetatie.

Deze beheerrichtlijn is onderdeel van het Kwaliteitshandboek SNL-certificering van de Unie van Bosgroepen. Voor vragen over het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) kunt u contact opnemen met de Unie van Bosgroepen. Voor specifiek advies over het beheer van uw terrein kunt u contact opnemen met de Bosgroep in uw regio. Zie ook de [Algemene introductie op de Beheerrichtlijnen](#) en de [Index NL](#)